

Stanowisko organizacji pozarządowych w sprawie funkcjonowania funduszy norweskich

Wyrażamy sprzeciw wobec obecnie przyjętego modelu wydatkowania środków z finansowanych głównie przez Norwegię funduszy EOG na działania organizacji pozarządowych. Ma on formę faktycznego monopolu jednego podmiotu, który został upoważniony do ich przekazywania innym organizacjom – założonej przez George'a Sorosa Fundacji im. Stefana Batorego, współpracującej w ostatnich latach z Polską Fundacją Dzieci i Młodzieży.

Środki, które Norwegia i inne państwa są zobowiązane przekazywać w zamian za dostęp do wspólnego rynku, są przez Fundację Batorego w znacznej części wykorzystywane do wspierania organizacji mających wyraźnie ideologiczny profil działania i kwestionujących podstawowe zasady polskiego ustroju konstytucyjnego. Jesteśmy zdania, że dysponowanie środkami publicznymi przeznaczonymi dla NGO powinno odbywać się z poszanowaniem zasad pluralizmu i bezstronności.

Wśród szeregu kontrowersyjnych inicjatyw, które uzyskały wsparcie, wymienić można projekt „Równość małżeńska dla wszystkich”, w ramach którego stworzona została strategia lobbingsowa na rzecz podważenia potwierzonego w polskiej Konstytucji rozumienia małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny. Wielokrotne dofinansowanie otrzymało warszawskie stowarzyszenie „Lambda” na cykl szkoleń i happeningów dla aktywistów LGBT. Zaniepokojenie budzi także dofinansowanie projektu Fundacji na rzecz Różnorodności Polistrefa, która jawnie zadeklarowała, że uzyskane środki przeznaczy na działania służące ograniczeniu realizacji konstytucyjnego prawa do edukacji religijnej w szkołach publicznych.

Łącznie dysponujemy listą ponad stu silnie nacechowanych ideologicznie projektów, które otrzymały dofinansowanie w kwocie od 50 do 350 tys. złotych. Przynajmniej kilkanaście milionów złotych zostało przeznaczonych na samo wspieranie pozbawionej naukowych podstaw ideologii gender oraz budzących społeczny sprzeciw kontrowersyjnych postulatów politycznych aktywistów LGBT. Kwotę tę należy uznać za zawrotną, biorąc pod uwagę niedofinansowanie pozostałych organizacji sektora pozarządowego.

Środki zostały rozdysponowane w sposób skrajnie scentralizowany i niewiele z nich trafiło do organizacji spoza Warszawy i kilku największych miast. Spośród 620 projektów zrealizowanych w całym kraju aż 245 (niemal 40%) zrealizowano w stolicy, dalszych 51 w Krakowie. Tymczasem w całym województwie opolskim pieniądze przyznano jedynie 2 projektom, w świętokrzyskim - 4, podkarpackim - 10, a w podlaskim - 14. Nawet biorąc pod uwagę niższą liczbę ludności w tych województwach proporcje są zaburzone kilkudziesięciokrotnie: gdy w Warszawie jeden projekt przypada na 7 121 mieszkańców, w województwie opolskim - na 498 000. Wiele organizacji w tej samej perspektywie kilkukrotnie otrzymało granty.

Jedną z kluczowych wartości, jaką powinien się charakteryzować sektor organizacji pozarządowych, jest pluralizm. To właśnie mnogość idei, koncepcji, pomysłów i rozwiązań

jest tym, co definiuje organizacje pozarządowe oraz sprawia, że skutecznie realizują swój cel. Sytuacja, w której jeden podmiot dysponuje ogromną kwotą 150 milionów złotych, przeznaczając ją w przeważającej części na wsparcie wąskiej grupy beneficjentów, jest nie tylko sprzeczna z tymi zasadami, ale szkodliwa dla rozwoju całego sektora i tym samym hamuje rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Dlatego utrzymanie *status quo* modelu wydatkowania środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego EOG budzi nasz zdecydowany sprzeciw. W kolejnej perspektywie finansowej dysponowanie środkami powinno zostać zorganizowane w sposób dający gwarancje pluralizmu, bezstronności i poszanowania wartości konstytucyjnych. Oczekujemy stworzenia mechanizmów prawnych, które zapewnią transparentność wydatkowania środków i zagwarantują równe szanse w dostępie do nich organizacjom ze wszystkich obszarów kraju.

Konfederacja Inicjatyw Pozarządowych Rzeczypospolitej (inicjator apelu)

Stowarzyszenie Odra-Niemen

Stowarzyszenie Młodzi dla Polski

Stowarzyszenie Inicjatywa Historyczna

Fundacja Republikańska

Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris

Stowarzyszenie Studenci dla Rzeczypospolitej

Stowarzyszenie Polska Jest Najważniejsza

Centrum Wspierania Inicjatyw dla Życia i Rodziny

Instytut Jagielloński

Fundacja im. Janusza Kurtyki

Fundacja Służba Niepodległej

Fundacja Normalna Kultura

Fundacja Reduta Dobrego Imienia – Polska Liga Przeciw Zniesławieniom

Stowarzyszenie Trzy Kropki

Stowarzyszenie Solidarni 2010

Stowarzyszenie Pokolenie

Fundacja Polska Jutra

Fundacja dla Rzeczypospolitej

Fundacja Kompania Kresowa

Stowarzyszenie Dobro Wspólne Ojczyzna

Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych „Szczęśliwy Dom”

Fundacja Vide & Crede

Stowarzyszenie Patriotyczny Głogów

Wolne Miasto Łódź

Podlaski Instytut Rzeczypospolitej Suwerennej

Fundacja "Żołnierzy Wyklętych"

Fundacja W Kręgu Kultury

Fundacja Jacka Maziarskiego

Fundacja Życie

Towarzystwo Przyjaciół Krzemieńca i Ziemi Wołyńsko–Podolskiej

Fundacja im. Kazimierza Wielkiego

Związek Żołnierzy NSZ

Fundacja „Obok Nas”

Stowarzyszenie „Przeszłość-Przyszłości”

Stowarzyszenie im. Kazimierza Wielkiego

Fundacja Amor Patriae

Fundacja „Łączka”

Polonia Semper Fidelis

Stowarzyszenie Rodzin im. bł. Mamy Róży

Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół" w Lublinie

Fundacja Inicjatyw Młodzieżowych

Stowarzyszenie Śląskie Centrum Kultury

Fundacja Rozwoju Polski

Związek Dużych Rodzin 3+ Oddział Gdańsk

Inicjatywa Stop Seksualizacji Naszych Dzieci

Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Legnickiej

Stowarzyszenie Przedsiębiorców i Rolników „Swojak”

Stowarzyszenie „Kaliscy Patrioci”

Konfederacja Kobiet RP

Stowarzyszenie Koliber